

แผนบริหารการสอนประจำวิชา

รายวิชา : จิตวิทยาสำหรับครู
(Psychology for Teachers)

รหัสวิชา : 1105202

จำนวนหน่วยกิต
เวลาเรียน

3(2-2-5)
60 ชม. / ภาคเรียน

คำอธิบายรายวิชา

จิตวิทยาพื้นฐาน จิตวิทยาพัฒนาการของมนุษย์ จิตวิทยาการเรียนรู้ และจิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยาการแนะแนว และการให้คำปรึกษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ใช้จิตวิทยาเพื่อความเข้าใจ และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพของนักศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้ (Cognitive domain)

1.1 สรุปความรู้เบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาสำหรับครู ได้แก่ ความหมาย ความสำคัญ จุดมุ่งหมายได้

1.2 อธิบาย สื่อความ วิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญของขอบข่ายจิตวิทยาสำหรับครู ได้แก่ จิตวิทยาพื้นฐาน จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยาการแนะแนว และการให้คำปรึกษาได้

1.3 นำเสนอขอบข่ายเนื้อหาจิตวิทยาสำหรับครูได้

1.4 เลือกใช้แนวคิด ทฤษฎีในการศึกษาพฤติกรรม ปรับ และพัฒนาพฤติกรรมได้

2. ด้านทักษะ (Psycho-motor domain)

2.1 ฝึกปฏิบัติการนำเสนองานหน้าชั้นเรียนในรูปแบบของการสอน โดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย

2.2 นำขอบข่ายเนื้อหา แนวคิด และทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และจัดการเรียนการสอนได้

2.3 ฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษา โดยใช้เทคนิคเบื้องต้นได้อย่างเหมาะสม

3. ด้านเจตคติหรือความรู้สึก (Affective domain)

3.1 เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น เรียนรู้ความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความรู้สึกต่อการทำงาน เพื่อส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น โดยแสดงออกด้วยการเข้าชั้นเรียนสม่ำเสมอ ตรงต่อเวลา รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย และแสดงออกมาได้อย่างมีคุณภาพ มีส่วนร่วมในกิจกรรม

3.2 แสดงออกถึงคุณลักษณะของความเป็นครูที่ดี โดยแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ และธรรมเนียมปฏิบัติว่าด้วยการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และเหมาะสมกับคุณลักษณะของครูที่ดี

3.3 แสดงออกถึงความมีวินัยในตนเอง โดยปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ ประณีต เรียบร้อยสมบูรณ์ และแล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

3.4 แสดงออกถึงความกระฉับกระเฉงในการเรียน โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และการมีจิตอาสา

การวางแผนการสอน

1. รายละเอียดของหัวข้อเรื่องจากคำอธิบายรายวิชา

บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจิตวิทยาสำหรับครู

4 ชั่วโมง

ความหมายของจิตวิทยา

พฤติกรรมมนุษย์

จุดมุ่งหมายในการศึกษาทางด้านจิตวิทยา

แนวคิดพื้นฐานของนักจิตวิทยาเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์

ระเบียบวิธีการศึกษาทางจิตวิทยา

ขอบข่ายของจิตวิทยา

บทสรุป

คำถามท้ายบท

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 2 พัฒนาการของมนุษย์

4 ชั่วโมง

ความหมายของพัฒนาการ

ความหมายของความพร้อม

องค์ประกอบของความพร้อม

หลักพัฒนาการของมนุษย์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของมนุษย์

การแบ่งวัยของมนุษย์

พัฒนาการของมนุษย์แต่ละวัย

บทสรุป

คำถามท้ายบท

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 3 ทฤษฎีพัฒนาการของมนุษย์ **8 ชั่วโมง**

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์และการประยุกต์ใช้
ทฤษฎีจิตสังคมของอีริคสันและการประยุกต์ใช้
ทฤษฎีพัฒนาการทางวุฒิภาวะของกิลเวลล์และการประยุกต์ใช้
ทฤษฎีพัฒนาการทางความคิดของบรูเนอร์และการประยุกต์ใช้
ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียร์เจต์และการประยุกต์ใช้
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์กและการประยุกต์ใช้
ทฤษฎีพัฒนาการตามวัยของฮาวิกเฮิร์ส

บทสรุป

คำถามท้ายบท

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 4 การเรียนรู้ **12 ชั่วโมง**

ความหมายของการเรียนรู้
ความสำคัญของการเรียนรู้
กระบวนการของการเรียนรู้และการถ่ายโอนการเรียนรู้
ทฤษฎีการเรียนรู้

1. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกของพาฟลอฟและการประยุกต์ใช้
2. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบผลการกระทำของสกินเนอร์และการประยุกต์ใช้
3. ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์และการประยุกต์ใช้
4. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของบันดูราและการประยุกต์ใช้
5. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบหยั่งเห็นของโคห์เลอร์และการประยุกต์ใช้
6. ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของออสซูเบลและการประยุกต์ใช้
7. ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองของวิกอสกีและการประยุกต์ใช้

บทสรุป

คำถามท้ายบท

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 5 ความแตกต่างระหว่างบุคคล **8 ชั่วโมง**

ความหมายของความแตกต่างระหว่างบุคคล
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล
การจำแนกประเภทของความแตกต่างระหว่างบุคคล

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคลทางด้านเพศ

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านอารมณ์
3. ความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านสติปัญญาและความถนัด
4. ความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านสังคมและเศรษฐกิจ
5. ความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านวัฒนธรรม

บทสรุป

คำถามท้ายบท

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 6 การจำและการลืม

4 ชั่วโมง

ความจำ

ความหมายของการจำ

องค์ประกอบและระบบความจำ

กระบวนการในการจำ

การลืม

ความหมายของการลืม

สาเหตุของการลืม

การปรับปรุงความจำ

บทสรุป

คำถามท้ายบท

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 7 การจูงใจ

4 ชั่วโมง

การจูงใจเพื่อการเรียนรู้

ความหมายของการจูงใจ

ประเภทของการจูงใจ

กระบวนการเกิดแรงจูงใจ

ทฤษฎีแรงจูงใจ

ความสำคัญของการจูงใจในการเรียนการสอน

การจูงใจเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

บทสรุป

คำถามท้ายบท

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 8 การแนะแนว

8 ชั่วโมง

ความหมายของการแนะแนว
ปรัชญาของการแนะแนว
หลักการแนะแนว
ประเภทของการแนะแนว
บริการแนะแนว 5 บริการ
1. บริการศึกษาข้อมูลเป็นรายบุคคล
2. บริการสนเทศ
3. บริการให้คำปรึกษา
4. บริการจัดวางตัวบุคคล
5. บริการติดตามผล
จรรยาบรรณของนักแนะแนว
บทสรุป
คำถามท้ายบท
เอกสารอ้างอิง

บทที่ 9 การให้คำปรึกษา

8 ชั่วโมง

ความหมายของการให้คำปรึกษา
จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษา
ปรัชญาของการให้คำปรึกษา
ประเภทของการให้คำปรึกษา
กระบวนการให้คำปรึกษา 5 ขั้น
หลักการในการให้คำปรึกษา
สัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา
กระบวนการให้คำปรึกษา 5 ขั้น
ทฤษฎีการให้คำปรึกษา
เทคนิคเบื้องต้นในการให้คำปรึกษา
บทสรุป
คำถามท้ายบท
เอกสารอ้างอิง

2. วิธีสอนและกิจกรรม

2.1 ผู้สอนอธิบายเนื้อหารายวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดข้อตกลงร่วมกันในชั้นเรียน เพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน

2.2 แบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่มเพื่อศึกษาเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัย อินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ และจัดทำรูปเล่มรายงานเพื่อนำเสนอหน้าชั้นด้วยในรูปแบบการสอน โดยนักศึกษาทุกกลุ่มจะเตรียมเนื้อหาในการนำเสนอแต่ละครั้งเหมือนกันทุกกลุ่ม และผู้สอนจะหยิบสลากกลุ่มนำเสนอในวันทีนัดหมาย

2.3 ผู้สอนอธิบาย สรุปสาระสำคัญ และซักถามกลุ่มนำเสนอและผู้ฟัง จากนั้นร่วมกันอภิปรายประเด็นเนื้อหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการนำเสนอหน้าชั้นเรียน รวมถึงบุคลิกภาพของผู้นำเสนอเพื่อการพัฒนาตนเองต่อไป

2.4 นักศึกษาสรุปความเข้าใจและเขียนแผนผังความคิด (Mind mapping) ในเนื้อหาที่ได้เรียนในบทนั้นๆ

2.5 นักศึกษาทำใบงาน

2.6 นักศึกษาฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษา (กรณีศึกษา ในประเด็นเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาด้านต่างๆ)

2.7 ผู้สอนและนักศึกษาร่วมกันสรุปสาระสำคัญ และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาในชีวิตประจำวันและในฐานะที่นักศึกษาจะก้าวสู่การเป็นครูในอนาคต

3. สื่อการเรียนการสอน

3.1 เอกสารประกอบการสอน เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู

3.2 ใบงาน

ใบงานที่ 1 วิเคราะห์พฤติกรรมภายในและภายนอกของตนเอง

ใบงานที่ 2 สังเกตพฤติกรรมของตนเองเพื่อการพัฒนา

ใบงานที่ 3 สังเกตพฤติกรรมของเพื่อนสนิทเพื่อการพัฒนา

ใบงานที่ 4 ตัวฉันจากอดีตจนถึงปัจจุบัน กับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ใบงานที่ 5 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการกับช่วงวัยต่างๆ

ใบงานที่ 6 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันและการจัดการเรียน

การสอน

ใบงานที่ 7 การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ใบงานที่ 8 เทคนิคเพิ่มการจำ

ใบงานที่ 9 สรุปแผนผังความคิด (Mind mapping) เรื่อง การจูงใจ

ใบงานที่ 10 การเขียนโครงการบริการแนะแนว

ใบงานที่ 11 การประเมินการให้คำปรึกษา

3.3 กรณีศึกษา โดยการแสดงบทบาทสมมติสถานการณ์จำลองเรื่องปัญหาให้นักเรียนด้าน
ต่างๆ

3.4 ไวท์บอร์ดและปากกาเขียนไวท์บอร์ด

3.5 เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมเพาเวอร์พอยต์

3.6 เนื้อหาที่จัดทำเป็นเพาเวอร์พอยต์เพื่อประกอบการสอน

3.6.1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจิตวิทยาสำหรับครู

3.6.2 เรื่อง พัฒนาการของมนุษย์

3.6.3 เรื่อง ทฤษฎีพัฒนาการของมนุษย์

3.6.4 เรื่อง การเรียนรู้

3.6.5 เรื่อง ความแตกต่างระหว่างบุคคล

3.6.6 เรื่อง การจำและการลืม

3.6.7 เรื่อง การจูงใจ

3.6.8 เรื่อง การแนะแนว

3.6.9 เรื่อง การให้คำปรึกษา

3.7 หนังสือ ตำรา

เต็มศักดิ์ คทวณิช. (2546). *จิตวิทยาทั่วไป (General Psychology)*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ยุรวราตี เนื่องโนราช. (2558). *จิตวิทยาพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

วรรรณี ลิ้มอักษร. (2546). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ลักขณา สิริวัฒน์. (2557). *จิตวิทยาสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อชรา เอิบสุขสิริ. (2556). *จิตวิทยาสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัมเรศ เนตาสีทธิ. (2559). *จิตวิทยาสำหรับครู*. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

มัลลวีร์ อุดลวัฒน์ศิริ และคณะ. (2559). *การให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

3.8 งานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรทางจิตวิทยา

3.9 แหล่งเรียนรู้

3.9.1 ภายนอก ได้แก่ บุคคลในครอบครัว เพื่อน บุคคลรอบข้าง (สามารถนำความรู้
และทฤษฎีไปปรับใช้ได้)

3.9.2 ภายใน ได้แก่ ห้องศูนย์สื่อคณะครุศาสตร์ และห้องสมุด มหาวิทยาลัย
ราชภัฏยะลา

3.10 อินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์

4. การวัดผลและประเมินผล

100 คะแนน

4.1 การวัดผล

4.1.1 การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และจิตพิสัย	10%
4.1.2 งานที่รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอน	60%
(1) การนำเสนอทฤษฎีพัฒนาการ	(15%)
(2) การนำเสนอทฤษฎีการเรียนรู้	(15%)
(3) การนำเสนอเนื้อหาตามที่ได้รับมอบหมาย	(10%)
(4) การฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษา	(20%)
4.1.3 สอบปลายภาค	30%

4.2 การประเมินผลการเรียน ใช้แบบอิงเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย	ค่าระดับคะแนน	ค่าร้อยละ
A	ดีเยี่ยม	4.0	80-100
B+	ดีมาก	3.5	75-79
B	ดี	3.0	70-74
C+	ดีพอใช้	2.5	65-69
C	พอใช้	2.0	60-64
D+	อ่อน	1.5	55-59
D	อ่อนมาก	1.0	50-54
E	ตก	0.0	0-49